

Rued Langgaard
MINDER FRA LANGELINIE

MEMORIES FROM LANGELINIE

FESTMARCH / FESTIVE MARCH

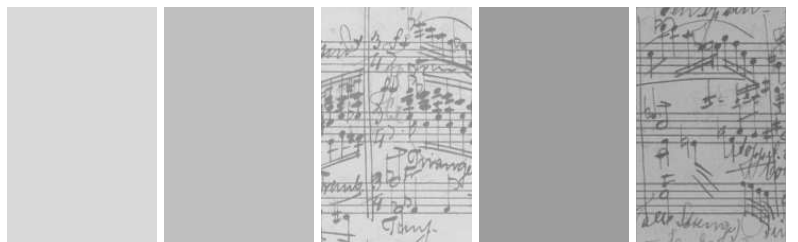
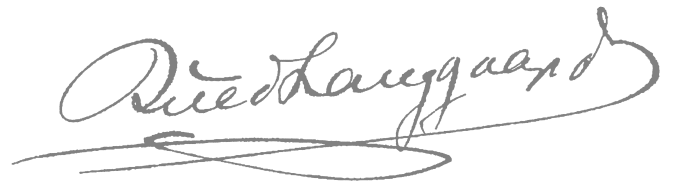
(1933)

BVN 220

FOR BLÆSERORKESTER / FOR WIND ORCHESTRA

Kritisk udgave ved
Critical edition by
Mike Cholewa og/and
Bendt Viinholt Nielsen

PARTITUR / SCORE

Rued Langgaard

MINDER FRA LANGELINIE

MEMORIES FROM LANGELINIE

FESTMARCH / FESTIVE MARCH

(1933)

BVN 220

FOR BLÆSERORKESTER / FOR WIND ORCHESTRA

Kritisk udgave ved

Critical edition by

Mike Cholewa og/and

Bendt Viinholt Nielsen

PARTITUR / SCORE

RUED LANGGAARD UDGAVERN
THE RUED LANGGAARD EDITION

EDITION WILHELM HANSEN

Rued Langgaard: Minder fra Langelinie (BVN 220)
Kritisk udgave ved Mike Cholewa og Bendt Viinholt Nielsen
© 2020 Rued Langgaard Udgaven og Edition Wilhelm Hansen AS,
Copenhagen

BVN-numre refererer til Bendt Viinholt Nielsen: *Rued Langgaards Kompositioner. Annoteret værktegnelse. (Rued Langgaard's Compositions. An Annotated Catalogue of Works: With an English Introduction)*. Odense Universitetsforlag, 1991.

Hovedredaktør for Rued Langgaard Udgaven: Bendt Viinholt Nielsen.
Redaktionsassistent på nærværende udgivelse: Ole Ugilt Jensen.
Engelsk oversættelse: John Irons.
Layout: Hans Mathiasen.

Rued Langgaard Udgaven blev etableret i 2000 med støtte fra Carlsbergfondet.

Den her foreliggende udgivelse er udarbejdet med støtte fra Augustinus Fonden.

Koda Kultur har desuden støttet udgivelsen af Langgaards blæservesker.

Rued Langgaard Udgaven skylder begge fonde tak for den velvillige støtte.

Rued Langgaard Udgaven
c/o Edition Wilhelm Hansen AS
Bornholmsgade 1A
1266 København K
Danmark
www.wisemusicclassical.com/publishers/edition-wilhelm-hansen/
www.langgaard.dk

ISBN 978-87-598-3399-5
WH32364
Orkestermateriale til leje

Spilletid: 10 minutter.

Rued Langgaard: Memories from Langelinie (BVN 220)
Critical edition by Mike Cholewa and Bendt Viinholt Nielsen
© 2020 The Rued Langgaard Edition and Edition Wilhelm Hansen AS,
Copenhagen

BVN numbers refer to Bendt Viinholt Nielsen: *Rued Langgaards Kompositioner. Annoteret værktegnelse. (Rued Langgaard's Compositions. An Annotated Catalogue of Works: With an English Introduction)*. Odense Universitetsforlag, 1991.

General editor of The Rued Langgaard Edition: Bendt Viinholt Nielsen.
Editorial assistant for the present publication: Ole Ugilt Jensen.
English translation: John Irons.
Layout: Hans Mathiasen.

The Rued Langgaard Edition was established in 2000 with the support of the Carlsberg Foundation.

The present publication is subsidised by the Augustinus Foundation.

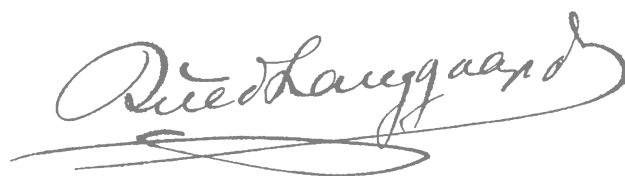
In addition, Koda's Cultural Funds have subsidised the publication of Langgaard's wind compositions.

The Rued Langgaard Edition would like to express its gratitude to both funds for their willing support.

The Rued Langgaard Edition
c/o Edition Wilhelm Hansen AS
Bornholmsgade 1A
DK-1266 Copenhagen K
Denmark
www.wisemusicclassical.com/publishers/edition-wilhelm-hansen/
www.langgaard.dk

ISBN 978-87-598-3399-5
WH32364
Orchestral parts for hire

Duration: 10 minutes.

INDHOLD

OM UDGAVEN	3
OM <i>MINDER FRA LANGELINIE</i>	4
MINDER FRA LANGELINIE	7
KILDER OG KRITISK BERETNING	43

CONTENTS

ABOUT THIS EDITION	3
ABOUT <i>MEMORIES FROM LANGELINIE</i>	4
MEMORIES FROM LANGELINIE	7
SOURCES AND CRITICAL COMMENTARY	43

OM UDGAVEN

Denne kritiske førsteudgave af *Minder fra Langelinie* er baseret på komponistens egenhændige partiturrenskrift, som foreligger i Det Kongelige Bibliotek i København (Rued Langgaards Samling, RLS 45a,1).

Udgivernes tilføjelser og rettelser er typografisk markeret i partituret ved hjælp af skarpe parenteser; tilføjede buer er angivet med brudt streg og bueændringer som en kombination af hel og brudt streg. Orienteringsfortegn i runde parenteser skyldes udgiverne.

De instrumenter, der i udgaven er betegnet Flicorno, Flicorno tenore, Flicorno baritone (o Eufonio) samt Elicone (o Tuba contrabbasso) er i Langgaards manuskript betegnet henholdsvis Flygelhorn, Tenorhorn, Baryton og Helikon. Faste fortegn for klarinetter i B, flygelhorn og tenorhorn (i B), trompeter i B samt horn (i F) er tilføjet af udgiverne.

I partituret markerer komponisten visse passager i forskellige instrumenter, som han ønsker særligt fremhævet. Disse passager er i partiturudgaven (og ligeledes i orkestermateriale) markeret ved hjælp af særlige klammer, som angiver den fremhævede passages begyndelses- og slutpunkt. Langgaards angivelser er noget uklare, og udgiverne har måtte træffe en række redaktionelle valg på dette punkt.

Nærmere oplysninger findes i *Kilder og kritisk beretning* s. 43.

Mike Cholewa og Bendt Viinholt Nielsen, september 2020

ABOUT THIS EDITION

This critical first edition of *Memories from Langelinie* is based on the on the composer's autograph fair copy preserved in the Royal Danish Library, Copenhagen (Rued Langgaard's Collection, RLS 45a,1).

The editors' additions and emendations are indicated typographically in the score by square brackets; added slurs and ties are shown with broken lines and altered slurs and ties with a combination of unbroken and broken lines. Cautionary accidentals in round brackets are also editorial.

The instruments, which in the edition are named Flicorno, Flicorno tenore, Flicorno baritone (o Eufonio) and Elicone (o Tuba contrabbasso) are in Langgaard's manuscript designated Flugelhorn, Tenorhorn, Baritone and Helicon, respectively. Key signatures for clarinets in B_♭, flugelhorns and tenorhorns (in B_♭), trumpets in B_♭, and horns (in F) have been supplied by the editors.

In the score, the composer marks certain passages in various instruments that he wishes to emphasise. These passages are marked in the edited score (and also in the orchestral material) by special brackets which indicate the beginning and end point of the emphasised passage. Langgaard's indications are somewhat unclear and the editors have had to make a number of editorial decisions in this regard.

Further information is given in *Sources and critical commentary* p. 43.

Mike Cholewa and Bendt Viinholt Nielsen, September 2020

OM MINDER FRA LANGELINIE

Rued Langgaard komponerede udkastet til marchen under et sommerophold med sin hustru Constance i Troense på Tåsinge i juli 1933. I august tog parret til Arild på Kullen (Sverige), og her fuldførte Langgaard det renskrevne partitur den 2. september 1933. Værket blev skrevet for en orkesterbesætning, der passede for Den Kongelige Livgardes Musikkorps. Da Kronprins Frederik i 1935 skulle giftes med Prinsesse Ingrid, fandt Langgaard anledning til at indlevere partituret til Hofmarskallatet som forslag til opførelse i forbindelse med bryllupsfestlighederne. Således kom det sig, at værket blev opført af Livgardens Musikkorps ved Christian X og Dronning Alexandrines gallataffel på Christiansborg Slot den 26. maj 1935 i anledning af kronprinsparrets bryllup. Selve brylluppet havde fundet sted i Stockholm to dage tidligere. Efter ønske fra Kronprins Frederik opførtes kompositionen ved gallataffet under betegnelsen *Festmusik*, og de til lejligheden udskrevne orkesterstemmer blev forsynet med titlen *Festmusik ved Kronprins Frederik og Prinsesse Ingrids Bryllup*. Dirigent ved taftet var Th. Dyring. Et indbundet partitur i Constance Langgaards afskrift blev foræret til kronprinsen og findes i dag i Frederik IX's nodesamling på Amalienborg.¹ Det er forsynet med værkets oprindelige titel, *Parade ved Marmorkirken*. En tilsvarende afskrift blev udfærdiget til Langgaards eget brug; den blev ligeledes indbundet (i rødt bind) og forsynet med titlen *Parade ved Marmorkirken* i guldtryk. En ny titel, *Genlyd ved Marmorkirken*, blev efterfølgende skrevet på et friblad i dette partitur, og samme titel blev påklæbet som overskrift på første nodeside. På selve titelbladet, som er i Langgaards håndskrift, kan man konstatere, at hele den oprindelige tekst er udraderet og overskrevet, og at titlen *Parade ved Marmorkirken* blev sat i parentes, da Langgaard efterfølgende, ovenover, tilføjede den endelige titel, *Minder fra Langelinie*. Fra en anden kilde ved vi, at kompositionen en overgang blot var betitlet *Langelinie*.

Livgardens Musikkorps og Th. Dyring genopførte værket ved en offentlig koncert på Rosenborg Eksercerplads den 6. juni 1935. Også Tivolis Harmoniorkester har spillet kompositionen. Langgaard afleverede i 1951 sin egenhændige partiturrenskrift, sammen med et sæt stemmer, han lå inde med, til Tivolis Harmoniorkester. Partituret er i dag deponeret på Det Kongelige Bibliotek, mens stemmematerialet (i afskrift) fortsat er i Tivolis besiddelse. I partituret har han med dateringen 1937 foretaget enkelte nodeændringer og tilføjelser, og så sent som i 1950/51 tilføjede han en lyrestemme (klokkespil) samt ændrede titlen til *Minder fra Langelinie*. Det er dette, korrigerede autografpartitur, som ligger til grund for nærværende udgivelse.

¹ H.M. Dronningens Håndbibliotek, Amalienborg (Fr. IX: 81). Langgaard udarbejdede også et klaverarrangement, som blev tilsendt Dronning Alexandrine i 1937, men det har ikke kunnet lokaliseres.

ABOUT MEMORIES FROM LANGELINIE

Rued Langgaard composed the draft version of the march during a summer stay with his wife Constance in Troense on Tåsinge in July 1933. In August, the couple travelled to Arild on Kullen (Sweden), and here Langgaard completed the fair-copy score on 2 September 1933. The work was written for an orchestral ensemble that suited The Royal Lifeguards Music Band. When Crown Prince Frederik was to marry Princess Ingrid in 1935, Langgaard found an occasion to hand over the score to the Lord Chamberlain's Department as a suggestion for a performance in connection with the wedding celebrations. This resulted in the work being performed by the Lifeguards Music Band at the state dinner given by Christian X and Queen Alexandrine at Christiansborg Palace on 26 May 1935 on the occasion of the crown prince couple's wedding. The wedding itself had taken place in Stockholm two days previously. After a wish expressed by Crown Prince Frederik, the composition was performed at the state dinner under the title *Festival Music*, and the orchestral parts written out for that occasion were provided with the title *Festival Music at the Wedding of Crown Prince Frederik and Princess Ingrid*. The conductor at the dinner was Th. Dyring. A bound score of a copy done by Constance Langgaard was given to the crown prince and is now in the Frederik IX's music collection at Amalienborg.¹ It has been given the work's original title *Parade at the Marble Church*. A similar copy was made for Langgaard's own use; it was also bound (in red) and given the same title in gold lettering. A new title *Echo at the Marble Church* was subsequently written on a flyleaf of this score, and the same title was pasted onto the first page of music as a heading. On the title page itself, which is in Langgaard's hand, one can see that the entire original text was erased and written over, and that the title *Parade at the Marble Church* was placed in brackets, since Langgaard later, above it, added the final title *Memories from Langelinie*. From a different source we know that the composition for a while was simply called *Langelinie*.

The Royal Lifeguards Music Band and Th. Dyring reperformed the work at a public concert at Rosenborg Exercise Site on 6 June 1935. The Tivoli Wind Band also played the composition. In 1951, Langgaard handed over his personal fair-copy score, along with a set of parts in his possession, to The Tivoli Wind Band. The score is now deposited at The Royal Library, while the set of parts (in transcript form) still are in Tivoli's possession. In the score, with the dating 1937, he made some corrections and additions, and as late as in 1950/51 he added a lyre part (glockenspiel) and altered the title to *Memories from Langelinie*. It is this, corrected, autograph score which is the basis for the present edition.

¹ H.M. The Queen's Reference Library, Amalienborg (Fr. IX: 81). Langgaard also did an arrangement for piano, which was sent to Queen Alexandrine in 1937, but it has not proved possible to locate it.

Blandt skitserne til kompositionen findes titelforslaget *Efterklang fra Marmorkirkens Klokker*. Tonerne as, b, es, f er i partituret markeret i værkets begyndelse og forsynet med fodnoten "Marmorkirkens Klokketoner".² Det er på den baggrund ikke helt logisk, at Langgaard har skiftet de to titler, der refererede til Marmorkirken, ud med titlen *Minder fra Langelinie*. Marmorkirken (Frederikskirken) havde en ganske særlig betydning for Langgaard; det var her, han som 11-årig optrådte første gang som orgelspiller. Som barn spadserede han sammen med sin mor, hver eneste dag siges det, fra hjemmet i Niels Juelsgade, forbi Amalienborg og Marmorkirken og ud på Langelinie, den populære havnepromenade i den nordlige del af Københavns Havn. Også Langelinie havde han således et personligt og nostalgisk forhold til.

Bendt Viinholt Nielsen, september 2020

Among the sketches for the composition is the title suggestion *Echo from the Bells of the Marble Church*. The notes A \flat , B \flat , E \flat , F are marked in the score at the beginning of the work and provided with the footnote "The bell notes of the Marble Church".² Based on this information, it is not completely logical that Langgaard has replaced the two titles that referred to the Marble Church with the title *Memories from Langelinie*. The Marble Church (Frederik's Church) had a very special significance for Langgaard – it was here, at the age of 11, that he performed as an organist for the first time. As a child, he often walked with his mother, every single day, from their home in Niels Juelsgade, past Amalienborg and the Marble Church and out to Langelinie, the popular harbour promenade in the northern part of Copenhagen Harbour. He thus also had a personal, nostalgic relation to Langelinie.

Bendt Viinholt Nielsen, September 2020

2 Sådan har Langgaard hørt eller villet høre tonerne, nemlig som tonerne G A D E transponeret en halv tone op. Bedømt ud fra svingningstallene har de fire klokker snarere toner, der lyder i retning af A, H, D, E. Også helt andre forslag til klokkernes toner har dog været fremsat.

2 This is how Langgaard heard or wanted to hear the notes, as G A D E transposed a semitone up. Based on the frequencies, the four bells have notes that correspond more to A, B, D, E. Completely different suggestions for the notes of the bells have been advanced, however.

ORKESTER / ORCHESTRA

Flauto piccolo

Flauto 1-2

Oboe 1-2

Clarinetto in Mi, 1-2

Clarinetto in Si, 1-6

Fagotto

Flicorno 1-2 in Si,

Tromba in Fa

Tromba in Si, 1-2

Corno in Fa 1-4

Trombone 1-3

Flicorno tenore in Si, 1-2

Flicorno baritone (o Eufonio)

Tuba 1-2

Elicone (o Tuba contrabbasso)

Timpani

Triangolo

Tam-tam

Piatti

Gran cassa

Glockenspiel

Minder fra Langelinie

Rued Langgaard
(BVN 220)

Maestoso poco allegro ♩ = 104*

Festmarch

Flauto piccolo

Flauto 1-2

Oboe 1-2

Clarinetto 1-2 (Mi^b)

1-2

Clarinetto in Si^b 3-4

5-6

Fagotto

Flicorno 1-2 (Si^b)

Tromba (Fa)

Tromba 1-2 (Si^b)

1-2

Corno (Fa) 3-4

1

Trombone 2-3

Flicorno tenore 1-2 (Si^b)

Flicorno baritone (o Eufonio)

1

Tuba 2

Elicone (o Tuba contrabbasso)

Timpani

Triangolo Tam-tam

Piatti

Gran Cassa

Glockenspiel

*) Oprindeligt tempo (original tempo): ♩ = 88

**) Marmorkirkens Klokketoner (The bell tones of the Marble Church)

□ □ in rilievo (fremæves/to be emphasised)

KILDER OG KRITISK BERETNING

KILDER

- A. Partitur (autograf)
- B. Partitur (afskrift)
- C. Skitseblad
- D. Particel
- E. Partiturkladde

A. Partitur (autograf)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 45a,1. Proveniens: Tivoli (Tivolis Harmoniorkesters arkiv nr. 1419). Deponeret 1988 på Det Kongelige Bibliotek. Autograf. Renskrift med blæk; tilføjelser i autograf med blyant, farvestift og kuglepen.

Titel (med kuglepen): *Minder fra Langelinie | for Harmoniorkester | af | Rued Langgaard | Partitur*

Overskrifttitel (s. 1): "*Minder fra | Langelinie.*" | (*Parade ved Marmorkirken.*)

Dateret s. 1: *Troense | Juli 1933* – signeret og dateret til slut (s. 28): *Rued Langgaard | komp. Troense Juli | 1933. | Instr. slut. Arild | 2 Sept 1933 | "Hemgården"*

16 blade, 35 × 27,5 cm (blad 1 og 16 dog 33,5 × 24,5 cm); 29 beskrevne sider, pagineret: (titel), (blank side), 1-28, (2 blanke sider).

Papirtype: blad 1 + 16 (omslag): [Uidentificeret logo] 1652 (12 systemer), blad 2-15: 28 systemer uden angivelse af fabrikat.

Kommentar.

Manuskriptet er i 1950 eller 1951 blevet forsynet med et nyt omslag med titelpåskrift skrevet med kuglepen. Overskrifttitlen var oprindeligt *Parade ved Marmorkirken*. Denne titel er sat i parentes og "*Langelinie*" tilføjet ovenover med blæk; denne titel er senere rettet med kuglepen til "*Minder fra Langelinie*". Med samme skrivedskab har RL med usikker håndskrift desuden tilføjet en stemme for *Lyre = Klokkespil*. Denne stemme findes s. 22-27. Tempoangivelsen er ændret med kuglepen fra den oprindelige ♩ = 88 til ♩ = 104. RL har igennem partituret markeret nogle indsatser s. 1, 7, 8, 11, 12, 14, 17-20, 22, 26 og 27 med et kryds, hvilket forklares nederst på første nodeside: *Stederne med × fremhæves. R.L.* Denne markering findes ikke i andre kilder. Partituret rummer rettelser (noder og fortegn) med blyant og farvestift. Et notat om at rettelser skal indføres i stemmematerialet findes s. 2 og er signeret *R.L. 1937*. Det nævnte stemmemateriale, blev, sammen med partituret, indleveret af RL til Tivolis Harmoniorkester i 1951. Stemmerne (i afskrift) opbevares i dag i Tivolis nodearkiv.

SOURCES AND CRITICAL COMMENTARY

SOURCES

- A. Score (autograph)
- B. Score (transcript)
- C. Sketch leaf
- D. Short score
- E. Score draft

A. Score (autograph)

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 45a,1. Provenance: Tivoli (The Tivoli Wind Band archive no. 1419). Deposited 1988 at The Royal Danish Library. Autograph. Fair copy in ink; autograph additions in pencil, crayon and ball-point pen.

Title (in ball-point pen): *Memories from Langelinie | for wind band | by | Rued Langgaard | Score*

Heading (p. 1): "*Memories from | Langelinie.*" | (*Parade at the Marble Church.*)

Dated on p. 1: *Troense | July 1933* – signed and dated at the end (p. 28): *Rued Langgaard | comp. Troense July | 1933. | Orch. ended. Arild | 2 Sept 1933 | "Hemgården"*

16 leaves, 35 × 27.5 cm (fols. 1 and 16, however, 33.5 × 24.5 cm); 29 pages of writing, paginated: (title), (blank page), 1-28, (2 blank pages).

Paper type: fols. 1 + 16 (cover): [Unidentified logo] 1652 (12 staves), fols. 2-15: 28 staves without manufacturer's name.

Commentary.

The manuscript was in 1950 and 1951 provided with a new cover with the title inscription written in ball-point pen. The original heading on p. 1 was *Parade at the Marble Church*. This title was placed in brackets and "*Langelinie*" added above it in ink; the latter title was later changed in ball-point pen to "*Memories from Langelinie*". In ball-point pen, RL has furthermore, with a shaky hand, added a part for *Lyre = glockenspiel*. This part is found in bars 22-27. The tempo indication is altered in ball-point pen from the original ♩ = 88 to ♩ = 104. Throughout the score RL marked certain entries in bars 1, 7, 8, 11, 12, 14, 17-20, 22, 26 and 27 with crosses, which are explained at the bottom of the first page of music: *The places with × are to be emphasised. R.L.* This indication is not found in other sources. The score contains corrections (notes and accidentals) in pencil and crayon. A note that corrections are to be entered into the orchestral material is found on p. 2 and signed *R.L. 1937*. The orchestral material mentioned, was, along with the score, handed over by RL to the Tivoli Wind Band in 1951. The parts (in transcript) are today kept in the Tivoli music archive.

B. Partitur (afskrift)

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 45a,2. Afskrift med blæk ved Constance Langgaard (titelblad mv i autograf). Få rettelser og tilføjelser i autograf med blyant og blæk.

Titel (autograf): *Minder fra Langelinie | (Parade ved Marmorkirken.) | Festmarsch for Den kgl. Livgardes Orkester | af | Rued Langgaard | Partitur. | (Juli 1933 | Troense.) | [...]* [den oprindelige titelpåskrift er udraderet og ulæselig]

Overskrifttitel s. 1 (autograf): *Genlyd ved Marmorkirken.* [tidligere titel overklæbet]

Titel i guldtryk på bindets forside: *Rued Langgaard | Parade ved Marmorkirken | Partitur.*

Titel på friblad (autograf): *Genlyd ved Marmorkirken*

Kun dateret på titelbladet.

19 blade, 33,5 × 26 cm; 36 beskrevne sider, pagineret (titel), (blank), 1-35, (blank); indbundet i rødt lærredsbind med guldtryk og med forsats og friblad for og bag.

Papirtype: *B. & H. Nr. 20 (28 z.)* (28 systemer).

Påskrift i autograf på titelbladet forneden: *Spillet ved Kronprins Frederiks (Kong Frederik d. 9') og | Prinsesse [rettet til: Dronning] Ingrid's Bryllupstafel | paa Christiansborg Slot d. 26 Maj 1935. | Klaverudtoget eies af Dronning Alexandrine. | Stemmerne eies af Den kgl. Livgardes Musikkorps. | Stemmer forefindes ogsaa [hos Rued Langgaard rettet til:] i Tivolis Harmoniorkester.*

Påskrift i autograf forneden på sidste side (s. 35): *Renskrevet af | Professorinde Constance Langgaard.*

Kommentar.

En indbundet afskrift, ligeledes ved Constance Langgaard, findes i Kong Frederik IX's nodesamling på Amalienborg (Fr. IX: 81). Den omfatter 27 sider, er dateret *Juli 1933* og bærer titlen *Parade ved Marmorkirken*. Stemmesættet, der blev udskrevet til opførelsen ved bryllupstaflet, findes i Livgardens Musikkorps Nodearkiv under nr. 00149 og er forsynet med titlen *Festmusik | ved Kronprins Frederik og Prinsesse Ingrid's Bryllup | af | Rued Langgaard.*

C. Skitseblad

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 45a, 3. Autograf. Skitse med blæk.

Ubetegnet.

Dateret: *Troense | 6 Juli. 1933.*

1 blad, 34,5 × 27 cm; 2 beskrevne, upaginerede sider. Rummer også en mindre skitse til et andet værk.

Papirtype: 28 systemer uden angivelse af fabrikat.

Skitsen er noteret på 2 (stedvis 3) systemer.

D. Particel

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 45a, 4. Autograf. Renskrift/skitse med blæk (delvis blyant).

Titel 1: *Skitser | "Parade ved Marmorkirken, [overstreget: København]" | Komp. Sommeren 1933. (Troense og Arild.) | Spillet ved Gallataflet 26 Maj 1935 (Christiansborg) | ved Kronprins Frederiks Bryllup. | [...]*

Titel 2: [...udraderet, ulæselig titel] *| Efterklang fra Marmorkirkens Klokker. | for | [Harmoniorkester rettet til:] Den Kgl. Livgardes Orkester | af | Rued Langgaard. | Sommeren 1933 (Troense)* [det meste af påskriften er overstreget]

Overskrift s. 1: *Introduzione.*

Overskrift s. 2: *Efterklang fra Marmorkirkeklokkerne.*

Dateret s. 1: *6/7. 33.* – dateret s. 2: *6/7. 33. Troense* – dateret til slut: *15 Juli. | Troense*

B. Score (transcript)

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 45a,2. Transcript in ink by Constance Langgaard (title page, etc. in autograph). A few autograph corrections and additions in pencil and ink.

Title (autograph): *Memories from Langelinie | (Parade at the Marble Church.) | Festive March for The Royal Lifeguards Band | by | Rued Langgaard | Score. | (July 1933 | Troense.) | [...]* [the original title inscription is erased and illegible]

Heading p. 1 (autograph): *Echo at the Marble Church.* [previous title pasted over]

Title in gold-printing on the front page of the binding: *Rued Langgaard | Parade at the Marble Church | Score.*

Title on flyleaf (autograph): *Echo at the Marble Church*

Only dated on the title page.

19 leaves, 33.5 × 26 cm; 36 pages of writing, paginated (title), (blank), 1-35, (blank); bound in read shirting with gold-printing and with front and back end papers and flyleaves.

Paper type: *B. & H. Nr. 20 (28 z.)* (28 staves).

Annotation in autograph below on the title page: *Played at Crown Prince Frederik (King Frederik IX's) and | Princess [corrected to: Queen] Ingrid's wedding state dinner | at Christiansborg Palace on 26 May 1935. | The piano reduction is owned by Queen Alexandrine. | Parts are with The Royal Lifeguards Music Band. | Parts are also [with Rued Langgaard corrected to:] with The Tivoli Wind Band.*

Inscription in autograph below on the final page (p. 35): *Fair-copied by | the professor's wife, Constance Langgaard.*

Commentary.

A similarly bound copy, also in Constance Langgaard's hand, can be found in King Frederik IX's music collection at Amalienborg (Fr. IX: 81). It comprises 27 pages, is dated *July 1933* and has the title *Parade at The Marble Church*. The set of parts that was written out for the performance at the wedding state dinner can be found in the Lifeguards music archive, under no. 00149 and has been given the title *Festival music | at the Wedding of Crown Prince Frederik and Princess Ingrid | by | Rued Langgaard.*

C. Sketch leaf

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 45a, 3. Autograph. Sketch in ink.

Undesignated.

Dated: *Troense | 6 July. 1933.*

1 leaf, 34.5 × 27 cm; 2 unnumbered pages of writing. Also containing a small sketch for a different work.

Paper type: 28 staves without manufacturer's name.

The sketch is written on 2 (partly 3) staves.

D. Short score

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 45a, 4. Autograph. Fair copy/skitse in ink (partly pencil).

Title 1: *Sketches | "Parade at the Marble Church, [crossed over: Copenhagen]" | Comp. Summer 1933. (Troense and Arild.) | Played at the state dinner 26 May 1935 (Christiansborg) | at Crown Prince Frederik's wedding. | [...]*

Title 2: [...erased, illegible title] *| Echo from the Bells of the Marble Church. | for | [wind band altered to:] The Royal Lifeguards Music Band | by | Rued Langgaard. | Summer 1933 (Troense)* [most of the inscription is crossed over]

Heading p. 1: *Introduzione.*

Heading p. 2: *Echo from the Marble Church Bells.*

Dated p. 1: *6/7. 33.* – dated p. 2: *6/7. 33. Troense* – dated at the end: *15 July. | Troense*

6 leaves, 35.5 × 27 cm; 10 pages of writing, paginated: (title 1),

6 blade, 35,5 × 27 cm; 10 beskrevne sider, pagineret: (titel 1), (blank), (titel 2), 1-8, (blank side).
Papirtype: *B. & H. No. 11 a E.* (18 systemer med fortrykt partitur-opstilling).
Particellen er noteret på 3 systemer (s. 1 dog i partiturform).

E. Partiturkladde

Det Kongelige Bibliotek. Rued Langgaards Samling, RLS 45a, 5. Autograf. Skitse med blæk og blyant.
Påtegnet: *Partiturskitser / Til Gadeparaden ved Marmorkirken.*
Dateret til slut: 25/8. 33. Arild. / *Renskrift sluttet / sammesteds / 2 Sept. 1933*
7 blade, 34 × 26 cm; 13 beskrevne, upaginerede sider (sidste side blank).
Papirtype: 20 systemer uden angivelse af fabrikat.
Kladden omfatter kun dele af kompositionen.

REDAKTIONSGRUNDLAG

Udgaven er baseret på partituret kilde A og respekterer komponistens rettelser og tilføjelser i denne kilde. Den klokkespilsstemme, som RL har tilføjet i 1950 eller 1951, medtages således, ligesom også RLs markeringer af visse passager, der skal fremhæves. I kilde B har RL foretaget få korrektioner (i slagtojsinstrumenterne), som ikke er overført til A. Disse korrektioner, som findes i t. 4, 6-7 og t. 235-237, er ligeledes inkorporeret i udgaven. Endelig har kilde E været konsulteret i tvivlstilfælde.

RETNINGSLINJER FOR UDGAVEN

Udgivernes tilføjelser og rettelser er typografisk markeret i partituret ved hjælp af skarpe parenteser; tilføjede buer er angivet med brudt streg og buændringer som en kombination af hel og brudt streg. Orienteringsfortegn i runde parenteser skyldes udgiverne. Redaktionelle kommentarer samt oplysninger om forhold, der ikke er typografisk markeret i udgaven, findes i noterne nedenfor.

Der er foretaget stiltiende komplettering for så vidt angår manglende nodepunkteringer og triolangivelser. Mindre justeringer af uegalt anbragte foredragsbetegnelser og dynamiske angivelser er foretaget uden videre. Faste fortegn for klarinetter i B, flygelhorn i B og trompeter i B er tilføjet af udgiverne.

Langgaard skriver stedvis *staccato* som en kort streg (svarende til *spiccato*) i stedet for en prik. Der er tale om en visuel tydeliggørelse af *staccato*, og måske om noget skriveteknisk, og således ikke om uregelmæssigt vekslende angivelser af *staccato* og *spiccato*. I udgaven anvendes kun 'almindeligt *staccato*'.

Særligt om passager der skal fremhæves

Langgaards markering med små krydser i partituret af steder, der skal fremhæves, er af udgiveren overført til partiturudgaven med brug af 'fremhævelsesklammer'. RL sætter kun et kryds, hvor fremhævelsen starter, og placeringen af dette kryds er ikke altid entydig, ligesom det heller ikke altid er indlysende, hvor mange orkesterstemmer, han ønsker fremhævet det pågældende sted. RL har forudsat, at en dirigent ville vide, hvordan hans løseligt angivne markeringer skulle udmøntes i praksis. Selv om der er en vis usikkerhed forbundet med dette, har udgiverne skønnet, at denne information ikke skulle gå tabt. I hvert enkelt tilfælde er der således foretaget en vurdering af, hvilke instrumenter fremhævelsen omfatter, og hvor den skal begynde og slutte. Der angives både en begyndelses- og en slutklamme. Nærmere oplysninger findes i noterne nedenfor.

(blank), (titel 2), 1-8, (blank page).

Papir type: *B. & H. No. 11 a E.* (18 staves with printed score lineup).

The short score is written on 3 staves (p. 1 in score form, however).

E. Score draft

The Royal Danish Library. Rued Langgaard's Collection, RLS 45a, 5. Autograph. Sketch in ink and pencil.
Designated: *Score sketches / For the street parade at the Marble Church.*
Dated at the end: 25/8. 33. Arild. / *fair copy ended / same location / 2 Sept. 1933*
7 leaves, 34 × 26 cm; 13 unnumbered pages of writing (last page blank).
Papir type: 20 staves without manufacturer's name.
The draft comprises only parts of the composition.

TEXTUAL BASIS OF THE EDITION

The edition is based on source A and respects the composer's corrections and additions in this manuscript. The glockenspiel part, which RL added in 1950 or 1951, is thus included, as are RL's markings of certain passages, which are to be emphasised. In source B, RL made a few corrections (in the percussion instruments) that are not transferred to A. These corrections, which are found in bars 4, 6-7 and 235-237, are also incorporated in the edition. Finally, source E has been consulted in case of doubt.

EDITORIAL GUIDELINES

The editors' additions and emendations are indicated typographically in the score by square brackets; added slurs and ties are shown with broken lines and altered slurs and ties with a combination of unbroken and broken lines. Cautionary accidentals in round brackets are also editorial. Editorial comments and information on matters not marked typographically in the edition are to be found in the notes below.

Missing triplet marks and missing dots have been tacitly supplied, as long as there can be no doubt about the intention. Minor adjustments of irregularly located expression marks and dynamics are done without comment. Key signatures for clarinets in B \flat , flicorni in B \flat and trumpets in B \flat have been supplied by the editors.

Langgaard occasionally writes *staccato* as a short line (similar to *spiccato*) instead of a dot. This is a visual clarification of *staccato*, and perhaps something related to writing technique, and thus not irregularly alternating indications of *staccato* and *spiccato*. Only 'ordinary *staccato*' is used in the edition.

Particularly about passages that are to be emphasised

Langgaard's marking in the score with small crosses the places that are to be emphasised has been transferred by the editor to the published score by the use of 'emphatic brackets'. RL only uses a cross where the emphasis starts, and the positioning of this cross is not always unambiguous. Nor is it always obvious how many orchestral parts he wishes to emphasise at the particular place. RL assumed that a conductor would know how his loosely indicated markings were to be realised in practice. Although there is a degree of uncertainty about this, the editors have felt that this information should not be lost. So at each individual incidence an assessment has been made of which instruments are included in this emphasis, and where it is to start and end. Both a start and end bracket are therefore indicated. More detailed information can be found in the below notes.

NOTER

<i>takt</i>	<i>stemme</i>	<i>kommentar</i>
-	-	tempo var oprindeligt ♩ = 88; så sent som 1950/51 har RL rettet det i A til ♩ = 104
4	piatti	<i>f</i> rettet til <i>fz</i> i henhold til RLs rettelse i B
6-7	timp	timp ændret til en fortløbende trille til t. 8 node 1 i henhold til RLs rettelse i B
13	cl (Si ₁) 3-4	node 2: marc. udeladt i analogi med øvrige træblæsere
52	cl (Si ₁) 3-6	node 1: RL har i A ændret tonen i orkestret fra c til cis, men glemt at tilføje # i cl (Si ₁) 3-6
52-53	fg	A har to tomme takter, som RL øjensynligt har glemt at udfylde; kilde E (blad 2) viser at fg sætter ind på sidste fjerdedel i t. 53
	flic ten 1, cor 3	RL har sat <i>fremhævnings-x</i> i flic ten t. 52; udgiverne antager, der menes den med klammer markerede frase, og at fremhævnningen også gælder de unisone stemmer cor 3 og trb 2
56-57	cl (Si ₁) 2-4	RL har sat <i>fremhævnings-x</i> i cl (Si ₁) 2; udgiverne antager, at fremhævnningen gælder cl (Si ₁) 2-4 og slutter efter t. 57
84-85	flic ten 1-2	RL har sat <i>fremhævnings-x</i> i flic ten 1 i t. 84; udgiverne antager, at fremhævnningen også gælder gælder flic ten 2 og gælder hele frasen
84-86	cl (Si ₁) 1-2	RL har sat <i>fremhævnings-x</i> i cl (Si ₁) 1-2 (unisone); udgiverne antager, at fremhævnningen gælder hele frasen
88-91	tr (Fa)	RL har sat <i>fremhævnings-x</i> i tr (Fa) i t. 88; udgiverne antager, at fremhævnningen gælder til og med t. 91
102-103	cor 1-4	RL har sat <i>fremhævnings-x</i> i cor 1-2 og cor 3-4 i midten af begge takter
105	flic bar	RL har sat <i>fremhævnings-x</i> i flic bar i midten af takten
135-138	flic ten 1-2	RL har sat <i>fremhævnings-x</i> i flic ten 1-2 i t. 135; udgiverne antager, at fremhævnningen gælder til og med t. 138
146	flic ten 1-2	RL har sat <i>fremhævnings-x</i> i flic ten 1-2 i t. 146; udgiverne antager, at fremhævnningen gælder indtil t. 152
159	flic ten 1-2	RL har sat <i>fremhævnings-x</i> i flic ten 1-2 i t. 159; udgiverne antager, at fremhævnningen gælder til og med t. 162
165	tr (Fa)	RL har sat <i>fremhævnings-x</i> i tr (Fa) i begyndelsen af t. 165; udgiverne antager, at fremhævnningen gælder frasen under buen
168	tr (Fa)	RL har sat <i>fremhævnings-x</i> i tr (Fa) i t. 168; udgiverne antager, at fremhævnningen gælder til og med t. 172
185	cor, flic ten 1-2, trb 2-3	RL har sat <i>fremhævnings-x</i> i cor i t. 185 i begyndelsen af takten og i flic ten og trb 2-3 ved de to sidste toner i takten

NOTES

<i>bar</i>	<i>part</i>	<i>comment</i>
-	-	tempo originally marked ♩ = 88; as late as 1950/51 RL altered the marking in A to ♩ = 104
4	piatti	<i>f</i> emended to <i>fz</i> in accordance with RL's alteration in B
6-7	timp	timp emended to a continuous trill until b. 8 note 1 in accordance with RL's alteration in B
13	cl (Si ₁) 3-4	note 2: marc. suppressed by analogy with the other woodwinds
52	cl (Si ₁) 3-6	note 1: in A, RL altered the note from c to c sharp but forgot to add # in cl (Si ₁) 3-6
52-53	fg	A has 2 empty bars, which RL apparently forgot to fill out; source E (fol. 2) shows that the fg enters at the last crotchet in b. 53
	flic ten 1, cor 3	RL marked flic ten with an <i>emphatic x</i> in b. 52; the editors assume that the emphasising applies to the phrase marked with brackets, and also applies to the unison parts cor 3 and trb 2
56-57	cl (Si ₁) 2-4	RL marked cl (Si ₁) 2 with an <i>emphatic x</i> in b. 56; the editors assume that the emphasising applies to cl (Si ₁) 2-4 (unison) and ends after b. 57
84-85	flic ten 1-2	RL marked flic ten 1 with an <i>emphatic x</i> in b. 84; the editors assume that the emphasising also applies to flic ten 2 and is valid for the whole phrase
84-86	cl (Si ₁) 1-2	RL marked cl (Si ₁) 1-2 (unison) with an <i>emphatic x</i> ; the editors assume that the emphasising is valid for the whole phrase
88-91	tr (Fa)	RL marked tr (Fa) with an <i>emphatic x</i> in b. 88; the editors assume that the emphasising is valid through b. 91
102-103	cor 1-4	RL marked cor 1-2 og cor 3-4 with <i>emphatic x</i> 's in the middle of each bar
105	flic bar	RL marked flic bar with an <i>emphatic x</i> in the middle of the bar
135-138	flic ten 1-2	RL marked flic ten 1-2 with an <i>emphatic x</i> in b. 135; the editors assume that the emphasising is valid through b. 138
146	flic ten 1-2	RL marked flic ten 1-2 with an <i>emphatic x</i> in b. 146; the editors assume that the emphasising is valid until b. 152
159	flic ten 1-2	RL marked flic ten 1-2 with an <i>emphatic x</i> in b. 158; the editors assume that the emphasising is valid through b. 162
165	tr (Fa)	RL marked tr (Fa) with an <i>emphatic x</i> in the beginning of b. 165; the editors assume that the emphasising is valid for the slurred phrase
168	tr (Fa)	RL marked tr (Fa) with an <i>emphatic x</i> in b. 168; the editors assume that the emphasising is valid through b. 172
185	cor, flic ten 1-2, trb 2-3	RL marked cor with an <i>emphatic x</i> in b. 185 at the beginning of the bar and in flic ten and trb 2-3 at the last 2 notes in the bar

217-218,				217-218,			
221	trb 1-3	RL har sat <i>fremhævnings-x</i> oven over trb 1 i t. 217 og ligeledes i t. 221; udgiverne antager, at fremhævnningen gælder trb 1-3 som markeret med klammer		221	trb 1-3	RL placed an <i>emphatic x</i> above trb 1 in b. 217 and also in b. 221; the editors assume that the emphasising is valid for trb 1-3 as marked with brackets	
224	træbl, cor	RL har sat <i>fremhævnings-x</i> i træblæserne og cor 1-2 i taktens begyndelse og tilføjet, øverst på siden, at node 2 skal spilles <i>ffz</i> ; <i>ffz</i> gælder formodentlig hele orkestret (undtagen flic ten 1-2 og tr (Si) 1-2)		224	woodwind, cor	RL marked the woodwinds and cor 1-2 with <i>emphatic x</i> 's at the beginning of the bar and on top of the page marked that note 2 should be performed <i>ffz</i> ; <i>ffz</i> is presumably valid for the whole orchestra (except for flic ten 1-2 og tr (Si) 1-2)	
226-227	tr (Fa), trb 1	RL har sat <i>fremhævnings-x</i> i tr (Fa) og trb 1; udgiverne antager, at fremhævnningen ophører med t. 227, node 1		226-227	tr (Fa), trb 1	RL marked tr (Fa) and trb 1 with <i>emphatic x</i> 's; the editors assume that the emphasising ends with b. 227, note 1	
232	tutti	<i>stringendo</i> er anført i A med Constance Langgaards håndskrift; udgaven respekterer tilføjelsen, der må antages at være sanktioneret af RL		232	tutti	<i>stringendo</i> is written in A in Constance Langgaard's handwriting; the edition respects this addition as it is assumed that it was approved by RL	
235-237	piatti/ gran cassa	marc. tilføjet i henhold til RLs tilføjelse i B		235-237	piatti/ gran cassa	marc. supplied in accordance with RLs addition in B	